

En Recidivist.

Christen Pedersen Egebjerg, hvem omstaaende Oversigt gælder, var født i Egebjerg ved Horsens den 11. April 1819 og døde i Horsens Strafanstalt den 21. Januar d. A., blev altsaa næsten 80 Aar gl.

Han havde dog i de sidste 61 Aar saa godt som ikke hørt til denne Verden, idet han efter sit 18de Aar havde tilbragt paa det nærmeste 59 Aar i Fængsel og kun været paa fri Fod godt 2 Aar i alt, hvoraf endda en Tid falder paa Fattiggaarde etc.

Af de c. 59 Fængselsaar ere de c. $8\frac{1}{2}$ Aar tilbragte i Varetægtsfængsel, c. $35\frac{1}{2}$ Aar i Horsens og 7 Aar i Viborg Strafanstalt, c. $5\frac{1}{2}$ Aar i Kronborg Fæstning og c. $2\frac{1}{2}$ Aar i Københavns Stokhus.

Hans Operationsfelt var ikke stort, egentlig kun Egnen Horsens — Aarhus — Randers — Silkeborg — Skanderborg, og hans Forbrydelser vare — afset fra Politiforseelser — kun Ejendomsforbrydelser, i de sidste 57 Aar kun Tyverier. Nogen egentlig Specialitet havde han ikke; han stjal stort og smaat, Penge og Effekter, lejlighedsvis eller efter forud lagt Plan, om Dagen eller om Natten, ved Indbrud eller ikke, alt som det kunde falde sig. En Tid lang var han særlig ude efter Tøj paa Blegepladser, i de senere Aar synes derimod Kirketyverier at have tiltalt ham mest, og det var da ogsaa for et saadant, at han sidste Gang trods ihærdig Benægtelse idømtes 8 Aars Tugthusarbejde ved

Højesteret paa overvældende Indicier, bl. a. det, at han, der trods sine 75 Aar var krøben gennem et Kirkevindue $3\frac{1}{4}$ Alen over Jorden, havde været saa uheldig paa Gerningsstedet at tabe en meget ejendommelig Benknap, der ad anden Vej kunde oplyses at have været i hans Besiddelse kort før Tyveriet.

Overhovedet nedlod han sig, efter at han var bleven rigtig voksen, ikke til at nøjes med underordnede Retters Domme, men gik stadig til Højesteret, hvad han ogsaa havde den personlige Grund til at anse for klogt, at den engang trods mange og vægtige Indicier havde frifundet ham for en Række Kirketyverier, der af Underdommeren var takserede til 10 Aars Tugthusarbejde.

Hvad der gør ham mærkelig blandt Forbrydere, er imidlertid ikke hans store Tillid til Højesteret, de mange Aars Fængsel, hans Forbrydelsers Mængde eller Udførelsesmaade, hvilket alt ikke er uden Sidestykker, men det er hans ustandselige og ualmindelig hurtige Tilbagefald.

Som det af Oversigten detailleret fremgaar, har han nemlig i c. 61 Aar kun været paa fri Fod i alt i 2 Aar 16 Dage og i alle disse Aar uafbrudt kun 1 Gang i godt $\frac{1}{2}$ Aar og i øvrigt 1 Gang i c. 4 Maaneder, 2 Gange i c. 3 Maaneder, 3 Gange i c. 2 Maaneder, 2 Gange i c. 1 Maaned og 1 Gang i 8 Dage. Selv de 3 forskellige Indespærringer paa 13—14 Aar formaaede ikke at gøre ham lovlydig mere end 2—3 Maaneder, skønt han endog den ene Gang (1869) var benaadet for Tugthusarbejde paa Livstid paa den Betingelse, at han, hvis han begik ny Forbrydelser, vilde være at indsætte til Udstaaelsen af denne Straf, og skønt han hverken var drikkædlig, arbejdsudygtig eller ubegavet og ikke havde nogen Forestilling om den nyere samfundsfjendtlige Retning, der skaber Principforbrydere.

Mon ikke Troen paa den blandt Folk i Almindelighed saa højt vurderede »Afskrækkelse« kunde bringes til at vakle en Smule ved et sligt Eksempel, og det tilmed fra en

Arresteret	Forbrydelse	Varetægtsfængsel	Straf
13 Oktbr. 1837	Tyveri, Falsk, Løsgængeri og Betleri	> Aar 8 Mdr. 9 Dage	6×5 Dages Fængsel paa Vand og Brød
30 Jan. 1839	Bedrageri	> Aar 3 Mdr. 12 Dage	80 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost
19 Septbr. 1839	Bedrageri	> Aar 3 Mdr. 24 Dage	2 Aars Forbedringshusarbejde
12 Febr. 1842	Tyveri	> Aar 8 Mdr. 8 Dage	5 Aars Forbedringshusarbejde 8 Aars Fæstningsarbejde
29 Jan. 1856	Tyveri	1 Aar 7 Mdr. 15 Dage	
10 Juli 1869	Tyveri	1 Aar 11 Mdr. 23 Dage	Tugthusarbejde paa Livstid
3 Juni 1883	Tyveri	> Aar 9 Mdr. 22 Dage	,
3 April 1884	Overtrædelse af Polititilhold	> Aar > Mdr. 1 Dag	12 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost
25 Maj 1884	Tyveri, Løsgængeri og Betleri	1 Aar > Mdr. > Dag	8 Aars Tugthusarbejde
3 August 1893	Sigtet for Tyveri	> Aar 2 Mdr. 24 Dage	,
26 Febr. 1894	Tyveri	> Aar 9 Mdr. 3 Dage	8 Aars Tugthusarbejde
I alt...		8 Aar 4 Mdr. 21 Dage	50 Aar 8 Mdr. 2 Dage

Tid, da der i Strafadøvelsen lagdes en ganske anden Vægt paa dette Moment, end paa det opdragende, som man nu til Dags sværger til og stræber mere og mere at udforme efter Individets og Livets Krav?

Løsladt	I Frihed inden næste Arrestation	Anmærkninger
21 Juli 1838	6 Mdr. 8 Dage	
1 Aug. 1839	1 Md. 18 Dage	
12 Jan. 1842	1 Md. » Dag	
20 Oktbr. 1855	3 Mdr. 8 Dage	Undvegen fra Viborg Straf- anstalt 5—19 Novbr. 1843 og 26 Febr. til 2 Marts 1846
8 April 1869	3 Mdr. 1 Dag	Benaadet efter Forløbet af 11 Aar 6 Mdr. 25 Dage
10 April 1883	1 Md. 23 Dage	Undvegen fra Horsens Straf- anstalt 26 Novbr. til 27 Decbr. 1869. Benaadet efter Forløbet af 11 Aar 9 Mdr. 7 Dage
26 Marts 1884	» Md. 8 Dage	Frifunden ved Højesterets Dom af 11 Marts 1884.
16 April 1884	1 Md. 8 Dage	
30 Maj 1893	2 Mdr. 3 Dage	Undvegen fra Arresthuset i Skanderborg 29 Aug. til 2 Septbr. 1884.
27 Oktbr. 1893	3 Mdr. 29 Dage	Løsladt af Mangel paa Bevis.
† 21 Jan. 1899	„	Udstaaet 4 Aar 1 Md. 23 Dage.
	2 Aar 16 Dage	

Og mon ikke ogsaa Kriminalister med en overdreven Frygt for at stemple en Person som uforbederlig og derfor kun skikket til Uskadeliggørelse for Livstid i dertil egnede Anstalter kunde lære noget af dette spildte Liv?

Tilhængere af Cellesystemet ville naturligvis med Glæde konstatere, at »Egebjerg-Drengen«, som han stadig kaldtes, aldrig har været i Cellefængsel, og det er jo muligt, at han var bleven en anden, hvis han som 20-aarig var kommen i Celle og bleven behandlet efter Nutidens Metode i Stedet for at sættes til at væve i Viborg Strafanstalt sammen med en Mængde gamle Forbrydere. Sandsynligt er det dog ikke, thi han var fra sin tidlige Ungdom en inkarneret Vagabondnatur af den her til Lands stadig sjældnere, uforfalskede Art, som ingen Opdragelse eller Afskrækkelse i Længden formaa at knytte til noget bestemt Sted, til fast Arbejde, regelmæssigt Erhverv eller anden Interesse af den Slags, som gør andre Mennesker til gode Borgere. De maa strejfe om, ubundne af alle Pligter, naar det paa nogen Maade ligger inden for den fysiske Muligheds Grænser, og saa stærk er deres Trang til Friheden, at de formaa at hengive sig til dens rent umiddelbare Nydelse uden Tanke paa Tugthus for og Tugthus bag.

At de dog — som Egebjerg-Drengen — kunne tilbringe mange Aar i Fængsel uden at aflive sig eller miste Forstanden, men endog befinde sig tilsyneladende relativt vel og opføre sig upaaklageligt i det ydre, ligger vel i, at deres Uro, som maaske er dem selv en Lidelse, dulmes af Umuligheden og kun vaagner op, naar Muligheden atter skimtes. Saadanne Anfægtelser havde i alt Fald Egebjerg-Drengen, og fire Gange lykkedes det ham virkelig at vinde en stakket Frihed, idet han 2 Gange (1843 og 1846) undslap fra Viborg Strafanstalt, 1 Gang (1869) fra Horsens Strafanstalt og 1 Gang (1884) fra Arresthuset i Skanderborg; det varede dog kun henholdsvis 14 Dage, 4 Dage, 1 Maaned og 5 Dage, førend han atter paagrebes i sin sædvanlige Egn, og den ene Gang (i 1843) idømtes der ham yderligere for de under Undvigelsen begaaede Forbrydelser 8 Aars Fæstningsarbejde.

At han blev, som han blev, har vel nok til Dels sin Grund i, at han som født af en Tjenestepige uden for Ægteskab fik den for slige Børn — ikke mindst i den Tid —

almindelige, forhutlende Opdragelse, der giver deres Liv et vist rodløst Præg, saa at de intetsteds føle sig hjemme, men allesteds tilovers, og skaber det uheldigst mulige Milieu for den i dem maaske alt ved deres Oprindelse nedlagte, flygtige Disposition.

Havde man i Strafanstalten i Tide haft Sands for den Interesse, det har at høre en gammel Forbryders eget Syn paa sig selv og de Midler, man har anvendt paa ham, kunde der være kastet et skarpere Lys over hans sørgelige Livs Historie og dets dybere Sammenhæng, end det nu lader sig uddrage af hans Akter, der som sædvanlig vidne om et stort Arbejde for at faa Forbrydernes faktiske Omstændigheder behørig konstaterede og juridisk klassificerede men kun vise ringe Anstrængelse for at oplyse Forbryderens Personalialia og psykiske Ejendommeligheder.

S. Grundtvig.
